

Ogólnopolska konferencja naukowa

Gliwice, 25–27 października 2017 r.

PROGRAM KONFERENCJI

9.45–10.00 – otwarcie konferencji

DR JAROSŁAW SZAREK

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej

DR HAB. ZYGMUNT FRANKIEWICZ

Prezydent Miasta Gliwice

10.00–10.20

DR BOGUSŁAW TRACZ (Instytut Pamięci
Narodowej w Katowicach)

Pamięć Kresów w powojennej Polsce. Casus Górnośląski.

10.20–10.40

DR VITALIJA STRAVINSKIENĖ

(Litewski Instytut Historyczny w Wilnie)

*Między Ojcowizną a Ojczyzną: migracja Polaków
z Wilna do Polski w latach 1944–1947*

10.40–11.00

DR OLEH SAVCHUK (Łucki Narodowy
Uniwersytet Techniczny)

Przesiedlenie ludności polskiej Wołynia do Polski

11.00–11.20

DR JOANNA KOZŁOWSKA

(Uniwersytet Warszawski)

*Doświadczenia pierwszych miesięcy pobytu na tzw.
Ziemiach Odzyskanych we wspomnieniach mieszkań-
ców Wileńszczyzny*

11.20–11.40 – przerwa kawowa

11.40–12.00

DR ANNA WYLEGAŁA

(Polska Akademia Nauk w Warszawie)

*Adaptacja bytowa i tożsamościowa przesiedleńców
z Kresów na Ziemiach Zachodnich po 1945 roku*

12.00–12.20

DR TOMASZ GAŁWIAZEK (Instytut
Pamięci Narodowej we Wrocławiu)

*Dwie rzeczywistości. Wokół tożsamości i obcości ludno-
ści Kresów Wschodnich na Dolnym Śląsku po drugiej
wojnie światowej*

12.20–12.40

DR IWONA SOBIERAJ

(Uniwersytet Opolski)

Rekonstrukcja pamięci prywatnej potomków Kresowian

12.40–13.00 – przerwa kawowa

13.00–13.20

DR ALEKSANDRA NAMYSŁO

(Instytut Pamięci Narodowej
w Katowicach / Muzeum w Gliwicach)

*Żagłada Żydów na Kresach Wschodnich w pracach
Centralnego Komitetu Żydów w Polsce*

13.20–13.40

DR TOMASZ BUGAJ

(Uniwersytet Opolski)

*„Mieliśmy wszystko (...), wszystko, co było potrzebne”.
Kresy w pamięci Świadków Jehowy deportowanych
na Syberię*

13.40–14.00

DR PATRYCJA TRZESZCZYŃSKA

(Uniwersytet Jagielloński)

*„To był obcy kraj, wszystko było obce tutaj, te góry...”.
Pamięć osadników bieszczadzkich z akcji H-T*

14.00–14.30 – dyskusja

14.30 – obiad

16.00–16.20

PROF. DR HAB. ANNA KARWIŃSKA

(Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie)

*Małe ojczyzny – między pamięcią a mitem. Przykład
Kresów*

16.20–16.40

MGR ANTONI WILGUSIEWCZ

(Katowicki Klub Miłośników Historii
i Kultury Lwowa)

Stan świadomości kresowian na początku istnienia III RP

16.40–17.00

DR TOMASZ NAKONECZNY (Uniwersytet
Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Kresy w polskim dyskursie postkolonialnym

17.00–17.30 – dyskusja

19.00 – kolacja

Sesja I – Hotel SILVIA

9.30–9.50

DR MAŁGORZATA GŁOWACKA-GRAJPER
(Uniwersytet Warszawski)

Kresowa „turystyka sentymentalna” jako element kreowania pamięci o utraconych terytoriach. Spojrzenie socjologiczne

---

9.50–10.10

MGR BEATA JÓZKÓW
(Uniwersytet Zielonogórski)

„Nie powinni opuszczać Kresów Ci, których Bóg tam postawił i los”. „Turystyka sentymentalana” na linii Odelsk – Dolny Śląsk

---

10.10–10.30

MGR PIOTR OLECHOWSKI
(Uniwersytet Rzeszowski)

Przyjazdy Polaków do radzieckiego Lwowa (do 1959 roku)

10.30–10.50

MGR MARGARITA CHILIŃSKA (Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie)

Polacy Wileńszczyzny w rzeczywistości sowieckiej. Kontakty z PRL w latach 1960–1980.

10.50–11.20 – dyskusja

11.20–11.30 – przerwa kawowa

11.30–11.50

DR HAB. PROF. UWR GRZEGORZ PEŁCZYŃSKI (Uniwersytet Wrocławski)

Literatura emigracyjna na straży pamięci o Kresach. Na przykładzie twórczości Michała Kryspina Pawlikowskiego

---

11.50–12.10

DR ADAM OSTANEK
(Wojskowa Akademia Techniczna)

Lwów jako symbol wygnania Polaków z Kresów Wschodnich w literaturze wspomnieniowej okresu PRL i III Rzeczypospolitej

---

12.10–12.30

MGR JANINA HERA (Warszawa)

Ekspatriacja z Kresów. Cenzura – nowy język – „zatarcie śladów”

Sesja II – WILLA CARO

9.30–9.50

DR JOANNA KURCZAB (Instytut Nauk Prawnych PAN w Warszawie)

Kresy w prasie wojskowej reżimu komunistycznego 1943–1947

9.50–10.10

DR MICHAŁ SEMPOŁOWICZ
(Muzeum Emigracji w Gdyni)

Lwów i Wilno na łamach organu Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej „Przyjaźń” w latach 1946–1989

10.10–10.30

DR MARIUSZ KARDAS (Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni)

Kresy wschodnie II Rzeczypospolitej w świetle prasy wybrzeża gdańskiego w latach 1945–1956

10.30–10.50

DR RAFAŁ ROGUSKI (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach)

Kresowe wspomnienia z okresu wojen o granice lat 1918–1921 opublikowane w Polsce po roku 1945

10.50–11.20 – dyskusja

11.20–11.30 – przerwa kawowa

11.30–11.50

DR HAB. PROF. PO MARIA KALCZYŃSKA
(Politechnika Opolska)

Dziedzictwo rozproszone i pamięć przeniesiona na podstawie kresowej prasy emigracyjnej (1944–1989)

11.50–12.10

DR PAWEŁ GOTOWIECKI (Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim)

Prasa emigracyjnych środowisk kresowych po 1939 r.

12.10–12.30

DR HAB. PROF. UP HUBERT CHUDZIO
/ **MGR ALICJA ŚMIGIELSKA**
(Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej)

Kresy II RP we wspomnieniach Sybiraków z Wielkiej Brytanii

Sesja I – Hotel SILVIA

12.30–12.50

MGR ANDRZEJ W. KACZOROWSKI
(„Res Carpathica” Warszawa)

Bałakiem w PRL-owską cenzurę. Działalność Witolda Szoligini w obronie pamięci o polskim Lwowie

---

12.50–13.20 – dyskusja

13.20–13.40 – przerwa kawowa

13.40–14.00

DR KATARZYNA KORZENIEWSKA (Kraków)

Odwieczna stolica na Kresach. Wilno w literwskich periodykach samizdatowych lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych

---

14.00–14.20

DR IHAR MELNIKAU
(Portal „Prawda historyczna”)

„Polski Czas” 1921–39 w świadomości obecnych Białorusinów

14.20–14.50 – dyskusja

15.00 – obiad

16.30–16.50

DR HAB. BARTOSZ KORZENIEWSKI
(Uniwersytet Adama Mickiewicza
w Poznaniu)

Obraz Kresów w polskich muzeach po 1989 roku

16.50–17.10

MGR MAGDALENA STEBACH
(Uniwersytet Wrocławski)

Lwów i ziemia lwowska w polskich podręcznikach i tekstach edukacyjnych po przemianach ustrojowych w 1989 roku

---

17.10–17.30

DR GRAŻYNA TRZASKOWSKA
(Archiwum Państwowe we Wrocławiu)

Wrocław na ratunek Panoromie Racławickiej. Działania Społecznego Komitetu Panoramy Racławickiej we Wrocławiu z lat 1980–1985

17.30–17.50

MGR RAFAŁ LESZCZYŃSKI
(Uniwersytet Wrocławski)

Mit „kresowego” województwa tarnopolskiego w pamięci i współczesnym przekazie

---

17.30–18.00 – dyskusja

19.00 – kolacja

Sesja II – WILLA CARO

12.30–12.50

DR MACIEJ WOJTACKI (Akademia
Sztuki Wojennej w Warszawie)

„Lwów i Wilno” Stanisława Cata-Mackiewicza jako głos polskich kresów na londyńskim bruku

---

12.50–13.20 – dyskusja

13.20–13.40 – przerwa kawowa

13.40–14.00

**DR HAB. JOANNA JANUSZEWSKA-
-JURKIEWICZ** (Uniwersytet Śląski)

Żwiązek Harcerstwa Polskiego w latach 1956–1981 wobec lwowskich tradycji harcerskich

---

14.00–14.20

MGR MICHAŁ URBAN
(Uniwersytet Jagielloński)

Współczesny Lwów: pamięć, mit, nacjonalizm, komercja

14.20–14.50 – dyskusja

15.00 – obiad

16.30–16.50

**PROF. DR HAB. GRZEGORZ
STRAUCHOLD** (Uniwersytet Wrocławski)

Od Kresów do Kresów. Publicystyka Eugeniusza Pauksty

16.50–17.10

DR JUSTYNA SZLACHTA-MISZTAŁ
(Uniwersytet Warszawski)

Portret trzech generacji (po przesiedleniach) w opowiadaniu Adama Zagajewskiego „Dwa miasta”

17.10–17.30

MGR MARZENA TREMBECKA
(Poznań)

Problemy z tożsamością i (nie)pamięcią Kresów Wschodnich w polskiej literaturze najnowszej

---

17.30–17.50

DR MACIEJ STRUTYŃSKI
(Uniwersytet Jagielloński)

Polska i jej ziemie wschodnie w powojennej publicystyce Jędrzeja Giertycha

---

17.30–18.00 – dyskusja

19.00 – kolacja

9.00-9.20

MGR JAKUB WIESZCZAK
(Uniwersytet Wrocławski)

Pamięć czy zapomnienie? Polscy przesiedleńcy wobec niemieckich cmentarzy ziem zachodniej Polski. Analiza na wybranych przykładach

---

9.20-9.40

MGR ROBERT GRAJNY
(Uniwersytet Śląski / Muzeum w Gliwicach)

Udział kresowej inteligencji w kształtowaniu oblicza powojennych Gliwic jako część problematyki wysiedlenia ludności z południowo-wschodniej Polski na Góry Śląsk po 1945 roku

---

9.40-10.00

MGR BOŻENA KUBIT
(Muzeum w Gliwicach)

Gliwice jako przestrzeń kulturywania pamięci o Kresach

10.00-10.20

MGR PRZEMYSŁAW NAMSOŁEK
(Instytut Pamięci Narodowej w Gdańsku)

W służbie wilnianom. Powstanie Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej w 1988 roku i pierwsze lata działalności

---

10.20-10.40 – dyskusja

10.40-10.50 – przerwa kawowa

10.50-11.10

DR HAB. GRZEGORZ MOTYKA
(Instytut Studiów Politycznych PAN w Warszawie)

Odbicie zbrodni wołyńskiej w wydawanej w PRL literaturze dotyczącej losów Bieszczadów lat 1945-1947

11.10-11.30

DR HAB. EWA TIERLING-ŚLEDŹ
(Uniwersytet Szczeciński)

By nie umarli po raz trzeci. Pamięć o rzezi wołyńskiej w opowiadaniach Stanisława Srokowskiego i filmie Wojciecha Smarzowskiego „Wołyń”

11.30-11.50

MGR MARCELINA JAKIMOWICZ
(Muzeum Farmacji Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu)

Niezabliźniona rana. Trauma ocalonych z antypolskiej akcji na terenie Galicji Wschodniej w latach 1943-1944

11.50-12.10

DR HAB. PROF. AMW PIOTR SEMKÓW
(Akademia Marynarki Wojennej)

Non omnis moriar. Kresowe nekropolie strażnikiem pamięci o polskości

---

12.10-12.30 – dyskusja

12.30-12.40 – przerwa kawowa

12.40-13.00

DR KRYSZYNA BOYKO / MGR YULIJA BOHDANOVA (Uniwersytet Narodowy Politechnika Lwowska)

Przyszłość dziedzictwa Kresów na Ukrainie. Pion czy poziom?

13.00-13.20

MGR MAREK WOJNAR
(Uniwersytet Jagielloński)

Kresy jako ukraińskie ziemie etniczne: ukraińska narodowa terytorializacja i jej wpływ na pamięć o stosunkach polsko-ukraińskich na współczesnej Ukrainie

---

13.20-13.40

DR AGNIESZKA SAWICZ
(Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Kościół na ziemi lwowskiej – pomiędzy troską o polskości, a problemami natury politycznej

---

13.40-14.00

DR ALEKSANDER SREBRAKOWSKI
(Uniwersytet Wrocławski)

Wpływ obecności ludności polskiej na obszarze dawnych Kresów Wschodnich na polską politykę zagraniczną po 1989 roku

---

14.00-14.20 – dyskusja

14.20 – zakończenie konferencji

14.30 – obiad

Organizatorzy:

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

Patronat honorowy:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Województwo
Śląskie

Honorowy patronat
Marszałka Województwa Śląskiego
Wojciecha Saługi

Prezydent Miasta Gliwice
Zygmunt Frankiewicz

Rektor Politechniki Śląskiej
prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk

Sala konferencyjna Hotelu SILVIA, ul. Studzienna 8
Willi Caro, Muzeum w Gliwicach, ul. Dolnych Wałów 8a (wejście od ul. Studziennej)